

Főszerkesztő és idejlenes felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Laptulajdonos a
CORVIN
Lapkiadó R. T.

DÉLI HIRLAP

A timiștorontali törvényes bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDRÉ
és **Dr. VÁRNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

Portugália népét előkészítik az esetleges háborús veszélyre

Velikije Lukitól délnyugatra változatlan heveséggel tombol a harc

Izmet Inönü befejezte szemleutját a török-szovjet és török-szir határvidéken

Félszáz amerikai repülőgépet lőttek le a németek Münster városától

A keleti arcvonal egyes szakaszain az elmúlt negyvennyolc órában is súlyos harcok folytak. Dél-Itáliában még nem bontakoztak ki nagyobb arányú hadműveletek.

Az elmúlt két nap feletle gazdag volt politikai hírekben. Lisszabontól Ankaráig, Washingtontól Moszkváig a távirati irodák bőven ontják az érdekesebbnél érdekesebb híreket s ennek megfelelően sok a helyreigazítás, a cáfolat is az egyes országok sajtójában.

A külügyminiszterek értekezlete

A politikai vonatkozású jelentések továbbra is túlnyomó részben a napokon összeülő moszkvai külügyminiszteri értekezlettel állanak összefüggésben. Mindennap felmerül valami új mozzanat a hírmagyarázatokban, hol a Szovjet várható követeléseit illetően, hol az angolszász állásfoglalás tekintetében. Minél jobban közeledek Eden Hull és Molotov találkozójának időpontja, annál határozottabban és hangosabban hirdeti a tengelysajtó, hogy Moszkva és az angolszászok között lényeges ellentétek állanak fent e ezt az állítást semleges hírforrások is megerősítik. Érdekes, de érthető, hogy az ellenjétekről sem Moszkvában, sem Londonban és Washingtonban, hivatalosan, nem vesznek tudomást. Legalább is nem nyilatkoznak róluk. A nem hivatalos forrásból származó angolszász jelentések viszont napról-napra sejtetik ezeket az ellentéteket: mind az európai, mind az ázsiai, illetve távolkeleti helyzet tekintetében az elgondolások „összhangba hozását” sürgetik, ami egyértelmű az ellentétek bevallásával.

Ellentétek

Ha hinni lehet a különböző híreknek, Moszkva és az angolszászok között sok az ellentét. Tudvalevő, hogy a Szovjet az angolszászok támogatását élvező londoni lengyel emigráns kormányt Sikorszki tábornok tragikus halála után sem állította helyre kapcsolatát. A Szovjetunióban a vörös hadsereggel együttműködő lengyel csapatokat toboroznak. A szovjet-lengyel viszonyhoz hasonlóan feszültnek mondják a jelentések Moszkva és a jugoszláv emigráns kormány kapcsolatát is, bár ebben a vonatkozásban nincs szó szakításról. Ismeretes, hogy Moszkva német felszabadítási bizottságot is létesített, ezt azonban London tünetlenül nem ismerte el. A szovjet sajtó élesen támadja György görög királyt és emigráns kormányát, bírálja a szövetségesek itáliai katonai közigazgatási szervezetének, az AMGOT-nak a működését, sikra száll a kommunista Kuusinen finn politikus elgondolásaiért (Kuusinenről Washingtonban hallani sem akarnak), ami mind arra mutat, hogy Moszkva más szempontok szerint akar eljárni, mint nyugati, demokráta szövetségesei. Svájci hírforrások felhívják a figyelmet arra, hogy Moszkva annak idején hajlandónak mutatkozott az Atlanti Charta elfogadására, a gyakorlatban azonban másként akarja annak elveit magyarázni, mint az angolszász hatalmak és szövetségesek. Stratégiai szempontokra hivatkozik s ezen az alapon igényt tart bizonyos területek ellenőrzésére. Míg az angolszász szövetségesek módosították a casablancai irányvonalat és már nem hangsúlyozták minden irányban a feltétel nélküli megadás követelését, Moszkva magatartása érezhetően megmerevedett s ma az amerikai sajtó „a másod-

dik világháború legnagyobb rejtélyének a Szovjetuniót, illetve annak kormányát tartja”.

London

A Gazette de Lausanne s több más svájci lap legújabb jelentéséből kitűnik, hogy Londonban bizonyos idegesség tapasztalható, mert az a benyomás alakult ki, hogy a Szovjet magatartása a háromhatalmi értekezlettel kapcsolatban az utóbbi napokban némiképpen megmerevedett. A bizonytalanság érzését táplálják azok a hírek is,

amelyek szerint a moszkvai értekezlet csak rövid ideig fog tartani. Egy-két hétig. Ez a rövid terminus Corden Hull amerikai külügyminiszter egészségi állapotával meg is indokolható, viszont aligha szól a mellett, hogy London és Washington túlságosan nagy eredményeket várna az értekezletől. Nehezebb lenne elképzelni — írja egy svájci lap — hogy néhány nap alatt alapvető meg egyezés jöhetne létre Németország és Lengyelország ügyében, az európai föderációs, államszövetségi tervek és még féltucat egyéb, időszerű politikai kéré-

désekről. Egyes körök, a fentieket mérlegelve, hajlanak annak feltételezésére, hogy Moszkvában *taktikai és rövid lejáratú kérdéseket tüznek napirendre*, már csak azért is, hogy elejét vegyék bizonyos ellentétek kiélezésének. Mások viszont úgy vélik, hogy a külügyminiszteri értekezlet csak az alapot hivatott megteremtani Churchill, Roosevelt és Sztalin személyes találkozójához, mely nélkül a szövetségesek végleges döntést nem hozhatnak.

(—)

A politikai arcvonal

A német távirati iroda visszautasítja az északi orosz tartományok bekebelezéséről szóló híreket

Berlin. (Radur). A német távirati irodát, a DNB-t felhívajmazták a következők megállapítására:

Az a tájékoztatás, amelyet a hivatalos angol távirati iroda közölt a nyilvánossággal, hogy Németország magához csatolta Bolzano, Trento és Belluno tartományát, egyik része az utóbbi hetek ama kísérleteinek, hogy nehézségeket okozzanak a közársasági

fasiszta pártnak és hogy számító huzugságokkal bizalmatlanságot keltsenek a Duce iránt.

Ez a híresztelés egyszersmind esetben kísérlet arra, hogy a tengelyhatalmak közt a kapcsolásokat megzavarja. Megállapítják hivatalosan, hogy a híresztelés nem egyéb ügyetlen, teljesen alaptalan hazugságnál, — fejeződik be a DNB. közleménye.

tetszésüket bizonyos cseh propagandával szemben és indokolatlannak mondják, hogy cseh hadseregről merészebben beszéljen akkor, amikor csak csekélyszámú cseh katonai harcol a mai háborúban. Eddig azonban a londoni jugoszláv követtség látókörébe a cseh öndicsőítő propaganda leleplezésétől és nem akarta a kérdést a nyilvánosság előtt is szóvá tenni. Most azonban a jugoszláv emigráns kormány vezetősége is kénytelen volt olyan értelemben nyilatkozni, hogy az október 8-i „montenegrói cseh partraszállás” híre nem felel meg a valóságnak és a londoni jugoszláv követtség által kiadott cáfolat szerint is londoni jugoszláv körökben nem tudnak arról, hogy cseh csapatok szálltak volna partra Montenegróba. Csak annyit tudnak, hogy Ruzsicska ezredes vezetése alatt egy cseh dandár harcol a felkelők oldalán és ezt a dandárt abból a 60.000 csehből állították össze, akik már régóta Horvátországban, Daruvár vidékén élnek.

A bolgár külügyminiszter szovjetvője cáfolja a zavargások hírét

Szofia. (Tp.) Nemrég egy száztagú szerb felkelő-küldöttnyom támadást kísérelt meg Pirov bolgár helység ellen. A támadást a bolgár katonaság erőlyes beavatkozása meghehsította. A katonaságot a földári lakosság is támogatta.

Az eplenséges propaganda ezt az esetet arra használta fel, hogy valótlán híreket hozzon forgalomba állítólagos északnyugat-bulgáriai zavargásokról. A bolgár külügyminisztérium szovjetvője a külföldi sajtó képviselői előtt ismertette a tényállást és cáfolta a zavargások hírét.

TÖRÖK ÁLLAMFŐ BEFEJEZTE KELET- ÉS DÉLTÖRÖKORSZÁGI SZEMLEUTJÁT

Ankara. (Radur). Izmet Inönü török kövársasági elnök az ország keleti és déli tartományában tett szemleutjáról visszaérkezett a fővárosba.

Az államfőt az ankarai pályaudvaron A fogadtatásan megjelölt Csakmadk tábornok, a nagyvezérkar főnöke és sok más vezető személyiség is.

CSEH ALAKULATOK CSATLAKOZTAK A BALKÁNI FELKELŐKHOZ

Stockholm. A Svenska Dagbladet című svéd lap jelenti, hogy cseh csapatok szálltak partra Montenegróba. A csehek Ruzsicska ezredes parancsnoksága alatt állanak és a közép-európai cseh hadsereg köteleihez tartoznak. Ezt a hírt az angol és amerikai távirati ügynökségek mint szenzációt tárlalják föl. A cseh csapatok balkáni partraszállásának a híre mindenfelé meglepetést keeltett, a portugál lapok például az első oldalon nagy betűkkel közlik a hírt és

a lisszaboni politikai körök is élénken tárgyalják. Ugyanez a helyzet Londonban is, ahol a jugoszláv körök meglepetéssel vették tudomású a cseh partraszállási művelet hírét, amely — szerb emigráns körök szerint — el akarja homályosítani a szerb nemzeti partizánok és csebnikek eddigi sikereit.

A jugoszlávok már régen kifejezték nem-

A Szovjet légi támaszpontokat kér Egyiptomtól!

Madrid. (Radur). A német távirati iroda jelenti: Washingtonból származó értesülés szerint Sztalin azzal a kéréssel fordult az egyiptomi kormányhoz, tegye lehetővé idejlenes szovjet légi támaszpontok létesítését Egyiptomban. Sztalin az angoloknak és északamerikaiaknak nyújtott engedményekhez hasonló feltételek mellett óhajja a kérésének teljesítését.

Washingtonból jelenti azt is, hogy a Szovjet 55 főnyi diplomáciai személyzettel követtséget szándékozik felállítani Algírban.

A STOCKHOLMI SZOVJET NAGYKÖVET A SVÉD—ORSZÁG KERESEKEDelmi KAPCSOLATOKRÓL

Stockholm. (Radur). A DNB, jelenti: Az Aftonbladet című svéd lap értesülése szerint Kollontay asszony a Szovjetunió stockholmi nagykövete a követség közleményében kijelentette, hogy Svédország és a Szovjetunió között mindenkor jó kereskedelmi kapcsolatok voltak s lesznek is a jövőben. A svéd vállalatok nagy érdeklődéssel tanúsítanak a háború utáni orosz rendelések iránt. Ily irányban már tárgyalások is folynak, de nem nyilatkoznak róluk.

Kollontay asszony egyébként megelégedésének adott kifejezést a fölött, hogy a svéd nők ruhákát varrnak és kötnek a leningrádi gyermeknek számára.

INÖNÜ NOVEMBER 1-ÉN NAGY BESZÉDET TART

Ankara. (Tp.) Izmet Inönü török kövársasági elnök október 1-én, a török kövársaság ünnepén, rádióbeszédet intéz a török néphez. Az ezen a napon szokásos közkegyelem ebben az évben elmarad. November 1-én összeül a nagy török nemzetgyűlés. A megnyitó ülésen a kövársasági elnök beszédet intéz a képviselőkhez. Inönü második beszédének politikai körökben különösen nagy fontosságot tulajdonítanak.

A SZOVJET A SZERB ÉS GÖRÖG KORMANYOK MOSZKVAÉVALÓ KÖLTÖZÉSÉT SÜRGETI

Szofia. (Tp.) A „Zora” című bolgár lap cikket közöl ilyen cím alatt: „Királyok száműzetésben” és a következőket írja: — „Két országatlan király, a szerb és a görög, sok gondot okoz a brit kormányynak, amely mindkettőjüket a véksőkig kihar-

álta és most Kairóba küldte őket számüze-
tésbe.

— Királyaik nevében — folytatja a Zora — a szerb és görög nemzeti bandák vadul hadakoztak. Ezeket a bandákat Anglia tartotta fenn. Moszkva tiltakozott ez ellen Londonban. Ez az oka annak, hogy a két királynak Kairóba kellett mennie, Anglia ezt az engedményt a Szovjetnek éppen akkor teszi, amikor Moszkvában a hármás értekezletet készítik elő. Nem titok, hogy Moszkvának az a kívánsága, hogy a két király kormányával együtt a Kreml-be menjen, — fejezi be cikkét a bolgár lap.

BERLIN: ALAPTALANOK A FRANCIAORSZÁGI VÁLSÁGRÓL SZÓLÓ HÍREK

Berlin. (Rador). Kérdést intéztek a Wilhelmstrassen a felől, hogy igaz-e az az ellenséges forrásból származó hír, hogy Franciaországban válság van, és hogy német tárgyalások folynak a francia kormányral az alkotmány módosításáról, továbbá, hogy intézkedések vagy kísérletek vannak folyamatban német részről a francia kormány kicserélésére. A Wilhelmstrassen kijelentették, hogy ezek a hírek teljesen alaptalanok.

MACMILLAN TAJEKOZTATJA LONDONT EISENHOWER ES BADOGLIO MEGBESZÉLÉSEIRŐL

London. (Tp.) MacMillan, Nagybritannia északafrikai megbízottja rövid időre Londonba érkezett, hogy jelentést tegyen Eisenhower tábornok és Badooglio marsall legutóbbi megbeszéléseiről. MacMillan hamarosan visszatér Algírba, hogy Anglia képviselőjeként részt vegyen a fődközi-tengeri bizottság ülésén.

SMUTS MEG A MOSZKVAI ÉRTEKEZLET ÖSSZEÜLÉSE ELŐTT WASHINGTONBA UTAZIK

Bern. (Tp.) Smuts tábornok a Dél-afrikai Unió miniszterelnöke hír szerint még a külügyminiszterek moszkvai értekezletének megkezdése előtt Washingtonba utazik, hogy Roosevelttel elnökkel tanácskozzék.

MÉDDIG TART A MOSZKVAI ÉRTEKEZLET?

Amszterdam. (Europapress). A moszkvai értekezletet azonnal megkezdik, mielőtt Anthony Eden és Cordell Hull küldöttségekkel megérkeznek az orosz fővárosba. Randel Reale, a Reuter-ügynökség diplomáciai levelezője kijelentette, hogy az összes előkészületek

ket már megtették. Felfogása szerint Londonban azzal számolnak, hogy a konferencia 8-10 napig tart. Arra a kérdésre, hogy miért éppen Moszkvát választották az értekezlet színhelyéül, a

Lisszabon jelent: Nem tartott titkos ülést a portugál parlament

Lisszabon. Illetékes portugál körök a Transocean ügynökség munkatársai előtt érélyesen cáfolták azt a new-yorki jelentést, amely szerint a portugál parlament pénteken titkos ülést tartott. A cáfolatához hozzáfűzik, hogy Salazar miniszterelnök nem nyilatkozott sem az álhívtólagos titkos üléssel kapcsolatban, de más alkalommal sem.

ELŐKÉSZITIK A PORTUGÁL LAKOSSÁGOT AZ ESETLEGESEN HÁBORUS VESZÉLYRE

Lisszabon. A portugál főváros utcáin falragaszok és felhívások jelennek meg, amelyek hangoztatják, hogy Portugália megtartja semlegességét, a világ mai eseményei és a háború alakulása azonban nem kerülik el a figyelmét. A nemzeti tekintély és Portugália érde-

Reuter levelezője így válaszolt:

— A tanácskozások titkosságát a világ egyetlen városában sem lehetne annyira megóvni, mint éppen Moszkvában.

kei megkövetelik, hogy az ország esetleg kilépjen a semlegességből. Ezért fel kell készülni minden eshetőségre — folytatódik a felhívás — meg kell tanulnunk, hogy mit kell tenni háború és főleg légi veszély esetében. Ezt légvédelmi gyakorlatokkal érhetjük el. A haza számít arra, hogy mindenki jól teljesíti kötelességét — fejeződik be a felhívás.

Nemzetközi politikai körökben élénk figyelemmel kísérik a portugál háborús készülődéseket. Katonai körökben rámutatnak arra, hogy a Portugália részére legutóbb érkezett hadianyag nagyjábólára védelmi fegyverekből áll.

A portugál lapok is figyelmeztetik a lakosságot, hogy minden eshetőségre fel kell készülnie.

Cáfolják a német-szovjet titkos megállapodás híreit

Berlin. (Rador). Igen sok hír, feltételezés és magyarázat van külföldön a közeledő moszkvai hármás értekezlettel kapcsolatban, Berlinben mindezeket érdeklődéssel kísérik a nélkül azonban, hogy bármiképpen jóslatokba bocsátkoznának az értekezlet esélyeiről.

Általában a különböző helyekről származó közleményeket, a berlini politikai körök a legnagyobb tartózkodással veszik tudomásul.

Ujjában is hírek jelentek meg arról, hogy Németország és a Szovjet között titkos megállapodás jött létre. Ezekről a hírekről illetékes körök kijelentik, hogy egyszerűen kitalálások.

MIT KÉR A SZOVJET FINNORSZÁGTÓL ÉS TÖRÖKORSZÁGTÓL

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda ismerteti a Nya Dagligt Allehandan című svéd lap cikkét, amelyben a svéd lap Moszkvában megtartandó nármás külügyminiszeri értekezletet bencolgatja. A lap szerint, a Szovjet minnekelött azt kéri majd, hogy befojyasát a Balkánon egészen az Adriáig kiterjessze, „barát” kormányok segítségével, ami igen rugalmas felfogásnak mondható. Ezenkívül várható,

hogy a Szovjet kéri Irán fölött is a fennhatóságot.

Finrországgal és Törökországgal szemben a Szovjet magatartása már kevésbé határozott. A Szovjetunióknak Finnországgal szemben a legközebbi kívánsága területi engedményekre vonatkozik. Törökország a Dardanellekben olyan kulesállás fölött rendelkezik, amely iránt a Szovjet mindig igen élénk érdeklődést tanusított. Valószínű, hogy Moszkva a Dardanelleknek Szovjet ellenőrzés alá helyezését, vagy legalább nemzetközivé tételét kéri — írja a svéd lap.

KÜLÖN SZOVJET-TANÁCS AZ ORTODOX-EGYHÁZ ÜGYEINEK INTÉZÉSÉRE

Stockholm. (Rador). A moszkvai rádió közölte, hogy a népbiztosok tanácsa külön szovjet tanácsot létesített az orosz ortodox egyház ügyeinek intézésére. Ez a tanács összekötő szerv lesz a szovjet kormány és a moszkvai ortodox patriárka között. Az olyan egyházi kérdéseket bízzák majd erre a tanácsra, amelyeknél szükség van a szovjet kormány hozzájárulásához. A bizottság elnökéül Karkov-ot nevezték ki.

Jelentéseink a harcetekről

Az Azóvi-tenger és Zaporozsje között a szivós német ellenállás erős szovjet támadásokat hiúsított meg

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelent:

A keleti harctéren az Azóvi-tenger és Zaporozsje között a Szovjet fokozta nagy tüzéségi, páncélos és csatarepülőkötelékekkel támogatott támadásait, amelyek azonban a szivós német ellentálláson mind meghúnytak.

A Dnyeper középső folyásánál, a Gorneltől délre lévő körzetben és a Szmolenszktől nyugatra eső harci területen a szovjet csapatok valamennyi támadását ugyancsak visszaverték.

A Velikije Lukiól délnyugatra lévő betörési helyen a súlyos harcok nem esőkénő hevességgel tovább tartanak. A legutóbbi két nap alatt a keleti arcvonalon 285 szovjet páncélost semmisítettek meg, ezeknek túlnyomó része a Melitopol és Zaporozsje körüli harci területen pusztult el.

A légiérő az arcvonal közepés és déli részén nagy erőkkel támogatta a német haderő elhárító harcát megtámadta az ellenség utánpótlási forgalmát és 3 százát gép elvesztése mellett tegnap 48 szovjet repülőgépet semmisített meg.

Dél-Olaszországban az ellenség a Campania-síkságon egy vasúti támaszpontot támadott meg. Ezt a támadást véresen visszaverték. A délolaszországi arcvonal többi részéről csupán helyi jelentőségű harcokat jelentettek a német előőrsök és gyengébb ellenséges harci csoportok között.

Német vadászgépek és a légiérő légvédelmi tüzésége, továbbá a fedélzeti és

tengerészeti légvédelem, a Földközi-tenger területén 9, nagyjából négy motoros ellenséges bombázó repülőgépet lőttek le.

Német tengeraltjárók a Kara-tengeren, Novaja Zemljától keletre, az Atlanti-óceán északi részén és a Földközi-tengeren 8 ellenséges hajót süllyesztettek el 40.200 tonna úrtartalommal, 2 további hajót torpedóaláállal súlyosan megromgáltak. A kísérő járművek közül 3 ellenséges rombolót és egy őrhajót pusztítottak el a német buvárhajók.

Északamerikai bombavető-kötelékek tegnap a délutáni órákban támadást intéztek nyugati Németország ellen. A ledobott robbanó és gyújtó bombák első sorban Münster városában okoztak jelentékeny károkat a lakónegyedekben. A münsteri dómot és 3 más templomot súlyosan megromgáltak. A német légvédelem, mindenkéltől pedig vadászrepülőkötelékek a támadó ellenséges repülőgépek nagy részét megsemmisítették. Eddig 51, javarészből négy motoros bombázó gép lelőését jelentették. Ezzel az angolászok az utolsó 3 nap alatt, összesen 208, nagyrészt négy motoros bombázó repülőgépet vesztektek.

Német jelentés a Taman-félsziget kiürítéséről

Berlin. (DNB). A keleti harctéren a kubáni hídfőnő hónapokot át tartott elkeseredett harcok befejezésével és a Taman-félsziget kiürítésével kapcsolatban a német vezéri főhadiszállás a kö-

vetkező jelentést adta ki:

A keleti arcvonal visszavétele során az elfortolt Kubán-hídfő kiürítésére is sor került.

Az 1943 október 9-re virradó éjtszaka az utolsó német utóvédék is, miután még 40 támadó ellenséges páncélos közül 24-et lelőttek, elhagyták a Taman-félszigetet és az ellenség részéről nem zavarta, áthaladtak a Keres-uton. Ezze a kubáni hídfőnek szeptember 13-án paranszerüen kezdődött kiürítése, vala-

mennyi csapatnak és felszerelésnek a Krim-félszigetre történt átszállításával befejezést nyert.

Német és román csapatok, Kleist vezértábornagy legfelső parancsnoksága és Jáneke utász-tábornok vezetése alatt, ott a legsúlyosabb harci körülmények közepette, az utolsó hónapok során az ellenség valamennyi nagy támadását véresen visszaverték. Gyalogság, hegyi vadászok és utászok ezekben a nehéz harcokban nagyszerű együttműködésben a többi fegyvernemmel, kiválóan hejytállottak.

Az Angerstein tábornok parancsnoksága alatt álló német légiérő kötelékeinek a haderő eredményes elhárító harcokban és zavartalan visszavételben igen nagy részük volt. A szállító kötelékek a csapatok ellátásánál és később a visszavételnél is újlag kitiuntették magukat.

Gheorghiu tábornok vezetése alatt a román légiérő kötelékei hű fegyvertesvériségben harcoltak német bajtársaik oldalán. A haditengerészet kötelékei Kicseritzky altengernagy parancsnoksága alatt a haderő utászaival együtt gondoskodtak a kubáni hídfő rendszeres ellátásáról és ugy ezalatt, mint a küirités alkalmával is hősiiesen viselkedtek.

Könnyű német harc tengori erők állandó harci készséggel biztosították a hídfő partvidékét és a Szovjetnek számos, a tenger fejlől intézett támadását elhárították.

Az 1943 február 1-től egészen a kubáni hídfő arcvonalának végrehajtott kiürítéséig folyott kemény harcokban a Szovjet összesen 14.028 foglyot, 1045 páncélost, 291 löveget, 2281 repülőgépet és nagyszámú könnyű s nehéz gyalogsági fegyvert veszített. A Szovjet vereszsége meghaladta a 355.000 embert.

LEGICSATA DÉL-SVÉDORSZÁG FÖLÖTT

Stockholm. Svédország déli része fölött légi csata folyt le amerikai és német repülőgépek között. A svéd légvédelem három amerikai repülőerődöt és két Messerschmitt mintájú német repülőgépszállásra kényszerített. A gépek 32 főnyí legénységét internálták.

Amerikai gépek Dánia légitereibe is berepültek; a gépek közül többet lelőttek. Egy lezuhant repülőgép három házat és egy tanyát felgyújtott.

A LONDONI USA-NAGYKÖVET FIA IS ELTÜNT MÜNSTER TAMADÁSÁNÁL

Genf. (Tp.) A Münster elleni amerikai légi támadásnál — mint az angol hírszolgálat jelenti — eltűnt Wynant repülőfőhadnagy, az Egyesült Államok londoni nagykövetségének a fia is, akinek az 13-ik repülőútja volt.

A DÉLKELETÁZSIAI ANGOLSZÁSZ FŐPARANCSNOK UJDELHIBEN

Bangkok. (Tp.) Ujdelhiből érkezett hivatalos jelentés szerint lord Mountbatten Louis tengernagy, a délkeletázsiai angol-szász haderők új parancsnoka, néhány munkatársra kíséretében Ujdelhibe utazott, hogy ott lord Linnithgova tanácskozzék, Mountbatten tengernagy onnan folytatja utját Csungking felé.

Legutóbb

Vasárnap kezdődik a moszkvai értekezlet

Stockholm. (DNB). A moszkvai külügyminiszeri értekezlet foglalkoztatja a serleges lapokat is. A Stockholm Times című lap tudósítja azt az értesülést kapta, hogy a háromhatalmi konferencia október 17-én vasárnap kezdődik Moszkvában és október hónap végéig tart. A tudósító szerint az értekezleten a Szovjetnek lélektan szempontból főnynt biztosít az a körülmény, hogy az értekezletet szovjet földön tartják meg.

A Vatikán lapja visszautasít a békeközvetítéssel kapcsolatos bizonyos hirmagyarázatokat

Vatikánváros. A vatikán félhivatalos lapja, az Osservatore Romano, október 8-án megjelent számában, vezető helyen a következő helyreigazítást tette közzé: — Egyes újságok, közölvén ujjában egyes nyilatkozatokat, amelyeket állítólag Spellman, newyorki érsek tett a sajtó képviselői előtt, egyebek közt azt írják, hogy Spellman érsek nem régen a Szentatya vendége volt és hogy bizonyos jól tájékozott körök szerint ez a találkozás hozzájárult az Itáliaiávi kötötty fegyverszünet létrejöttéhez — A szükséges értesülések megszerzése után abban a helyzetben vagyunk, hogy a fegyverszünetre vonatkozó ezt a hírt minden alap nélkül valónak jelentsük ki, — mondja a Vatikán félhivatalos lapja.

Mit ért el Eisenhower négy hét alatt

Összefoglaló német helyzetkép a salernói angolszász partraszállás óta történt eseményekről

Megkezdődött a bánsági bolgárok hazatelepítése

Oktoberben két repatriáló csoport hagyja el Romániát — Hol jelölték ki bolgáriai telephelyüket?

Timisoara - Temesvár. A Románia és Bulgária között létrejött Craiova szerződéshez kiegészítésként azt a megállapodást fűzték, hogy a Bánságban élő mintegy 60.000 bolgárnak lehetővé teszik önként vállalt visszatelepítésüket Bulgáriába. A viszonyosság szerint a Bulgáriában élő románok e pótegyezmény alapján visszatérhetnek Romániába. Ennek a megállapodásnak — mint a Curantul nyomán megírtuk — már mutatkozik hatása.

Az első visszatelepítő bolgár csoport, amely 55 iparost számlál, e hó 10-én már meg is érkeztek Ruszcsukba. A második, 150 családból álló csoport érkezését október 15-ére várják. A repatriálók többsége már meg is választotta letelepedési helyét: Bardaski Geran nevű faluban fognak letelepedni, Bulgária északi részében, ahol eddig németek laktak. Minthogy a német telepek ebből a községből a birodalomba tértek vissza, a Romániából Bulgáriába visszatelepülő bolgárok települést ezt a községet jelölték ki.

Hogyan kerültek a Bánságba a római katolikus bolgárok?

Egykori tetjegyzekekben érdekes adatokat találunk a bánsági bolgárok történetére és valóságára vonatkozóan.

A bolgárok a Volga-mentéről kerekedve fel, lepték át a Duna alsó folyását. Elfoglalták a mai Bulgáriát, leigazván az itt élő szlavokat. I. Boris királyunk alatt, 866-ban vette föl királyi parancsra a bolgár nép a kereszténységet. Pál és Formosus püspökök végezték a térítést és keresztelést. Pál püspök hívei a Duna környékén (Viddin) „paulityán”-oknak nevezték magukat. A konstantinápolyi zsinat Bulgáriát a bizánci pátriárka lelki kormányzása alá helyezte. A paulityánok tiltakozása, akik Romához akartak tartozni, hiábavajó volt. Minthogy a katolikus papokat a görög-keleti egyház nem tűrte meg, Pál püspök hívei papok nélkül maradtak. Magukra hagyva, a régi pogány és az új vallás ejemeit összekaverték. Így gyökeresedett meg közöttük az u. n. bogomil-erettség. Ez eretnokség hívei között mintegy 300.000 bolgár visszatért a katolikus hitre, amikor Nagy Lajos király elfoglalta Viddin környékét. A király serege azonban nem maradhatott sokáig Viddin környékén. Elvonulása után újabb fellépett a bogomil-eretnokség. Mintegy 250 év múlva sikerült a ferencrendieknek az eretnokség megszüntetése. A paulityánok 1640 körül már erős katolikusok.

A paulityánok vallási okok alapján is mindenképp szabadulni akartak a török uralom alól és Bécsből, azaz a Habsburg-báztól várták felszabadításukat. Fegyvert is fogtak a török iga lerázására, de az akkori nagyhatalom oszmán víjág könnyen leverte őket. Ekkor menekültek régi hazájukból. Atkeltek a Dunán Stanislavics püspökök vezetése alatt és Munteniában tejeledtek meg. Brancoveanu fejedelem idejében innen is tovább vándoroltak és 1738-ban a Habsburg-ház pártfogásával a Bánságba költöztek át.

Igy tarthatják meg hitüket a paulityánok mind a mai napig. Pál püspök hívei bizonyára megörizik ősi valóságukat és Romához való tartozásukat akkor is, ha ősi hazájukba költözniük vissza.

Berlin. (Rador). Az angol-amerikai inváziós csapatok Salerno-nál történt partraszállása óta immár 4 hét telt el, amely idő alatt Clark tábornok 5. amerikai hadseregének hadosztályai, valamint Montgomery 8. angol hadseregének csapatai állandóan erősítéseket kaptak. Tizenöt angol-amerikai hadosztályal szemben, amelyek most Dél-Olaszországban összpontosulnak, — mint a Nemzetközi Sajtótudósító jelenti

— most is ugyanazok a német kötelékek állanak, amelyek hetek előtt és amelyeknek egy része már Szicília szigetén is harcolt. Az angolszászok számbeli és anyagbeli túlsúlya annyira nyilvánvaló, hogy önkéntelenül felmerül a kérdés: vajjon mit ért el Eisenhower tábornok az erőknél ezzel a nagy csoportosítással és milyen arányban áll az elért eredmény a partraszálláshoz fűzött célokhoz viszonyítva.

Szardínia és Korfú kiűritésének hadászati előnye

Angol és amerikai körök ismételtén kijelentették, hogy a szövetségesek táborában a Badoglio-fegyverszünet érellyeit egy Róma ellen irányuló gyors és vérnélküli éjnyomulásra remélték kihasználhatni. Az a szívós és eredményes ellenállás, amelyek a német biztosító csapatok a partraszállási kötelékekkel szemben Salerno kikötőjében kifejtettek, az amerikai főparancsnokságot arra kényszerítették, hogy körülmenyes és időrabló átcsoportosításokat rendeljen el. Eisenhower tábornok kénytelen volt a tyrróknei vizeken minden további partraszállási vállalkozásáról lemondani, amelyek révén azt remélte, hogy gyors egymásutánban sikerül majd Róma magasságát az egész nyugati olasz partvidéket hirtokába venni. A Szardínia ellen tervezett támadás is a Salernónál eszzenvedeti balsiker miatt elmaradt és a német hadvezetőségnek ilyen körülmé-

nyek között módjában állott csapatokat Szardíniáról és Korfúra és az olasz szárazföldre visszavonni úgy, hogy azok ott nagyértékű és korszerű felszerelésekkel rendelkező különleges kötelékek gyanánt új harci beavatkozásokra teljesen készen állanak.

CSAK EGY HADOSZTÁLYT KÜLDÖTT KELETRŐL OLASZORSZÁGBA A NÉMET HADVEZETŐSÉG

Az angol-amerikai csapatoknak további erősítések állandó felvonulása és harobavejése ellenére sem sikerült Nápoly kiűritése után északi irányban jelentősebb mértékben tért nyerniök. Az Apennin-hegységben és a Foggia melletti síkság északi peremén az angol-amerikai csapatmozdulatok az utóbbi időben olyan lanyhán folynak, hogy tényeregről sehol nem lehet beszélni. A német kötelékeknek Szardínia és Korfú szigetéről az olasz szárazföldre történt át-

szállítása erőttöbbletet jelentett Rommel és Kesselring hadserege számára.

Időközben megállapították azt is, hogy az olasz földön álló német csapatok sorában mindössze egyetlen olyan hadosztály áll, amelyet a keleti harctérről vonnak el, míg a többi hadosztály mind új csapafelállítás eredménye, amelyek már kezdetűl fog Európa déli szárnyának védelmére rendeltettek.

„MINDEN NAP MUSSOLINI URALMÁNAK GYARAPODÁSÁT HOZZA”

A helyzetnek ebből a megítéléséből most már érthetők Eisenhower legújabb utasításai, amelyek az olaszországi déli arconal-szakaszon a támadások erősítését célozzák. Az utóbbi napokban a harci tevékenység az egész vonalon fényleg élénkebb lett, mint eddig volt. Ezt mindenekelőtt angol csapatoknak újabb felvonulataival magyarázzák, amivel az események súlypontja nyilván a Foggia-síkság északi szélére helyeződött. Eisenhower tábornok szándéka ugylászik az, hogy az elkövetkező hezozza, de viszont tisztában kellene lennie azzal is, hogy a hatalomnak az olasz fasizta közársasági párt részéről való átvételével a Badoglio-féle fegyverszünet utolsó pontjait is megsemmisítették és minden egyes nap Mussolini uralmának újabb egygyarapodást hoz, ami lényegesen javára szolgál majd a német-olasz hadvezetésnek.

A sarokbástya kertje, ahol Áron püspök dolgozik

Szinek és emlékek a marosparti ősi városban — Áhítatos tisztelgés a sokszázados székesegyház előtt

— A Déli Hirlap kiküldött munkatársától —

Albailia - Gyulafehérvár. Előttünk diadaliv-szerű régi, díszes építmény. Kétoldalt nyilván az Erőt jelképező domborművek. Az építmény csucsán régi, koronás, kétféjú sas. A várnak első kapuja ez. S amit a kapu ivén áthaladunk a felfelé vezető kövezett uton, egyszerre régi-régi emlékek kezdené ébredni. Ezek a várfalak az első pillanatra olyanok, mint amelyek között odahaza, Timisoara-Temesvárotól a boldog gyermekkorom anyni szép órája telt el. Fenn a sánctetön akácok... Hajszálnyira így volt ez nálunk, Timisoara-Temesvárotól is, ahol azóta, egy-két zegzugot kivéve, nyomtalanul eltűnt a vár, mégha a villamoson ma is „a várba” kérnek jegyet. Itt azonban, Albailia-Gyulafehérvárra, a valóságunk megfelelően használják a „város” meg a „vár” elnevezést.

Felértünk a vár feljáromán.

Hová, merre tekintünk

előbb? Balfelől lenyugzó kép pompás panorámája. Ki gondolta volna, odalenn a városban, hogy ilyen magasra jutunk! A lábunk előtt terül el ez az egész város épületeivel és tornyaival, s aztán tág kilátás a zöldelő hegyekig. És jobbra fordulva, ott állunk a második várkapu előtt. Hármag bejárat, gazdagon alkalmazott faragványos díszek, a tetején pedig lovasszobor.

Innen meglátjuk most a várfalak félkör alakú, hatalmas bástyáit, még azt is, milyen magasra mered ez a fal. Mégis csak más ez az eltűnt, utolsó timisoarai-temesvári várnál. Az utóbbi iszapos talajra, a síkság kellős közepén emelték, itt pedig a hegyoldal felhasználásával tám kétszerte magasabba nyulnak a falak, mint amilyenek amazé voltak. És hasonlíthatatlanul díszesebb az albailiai-gyulafehérvári vár.

A díszes kapun lovasszobor. VI. Károly császár — mint király III. Károly — szobra, Mária Terézia atyjáé. Róla is neveztek egy időben Károlyfehérvárnak e helyet. Egyszer azonban villám sújtott le az égből, talán tíz vagy tizenkét éve. Belecsapott a magasba emelkedő szoborba és leütötte a fejét. A ló is megsérült. A kapubejáratot át egyszerre szemb-

néz velünk az ősi püspöki székesegyház négyszögletes, lapostetejű tornya.

De azon a téren találjuk a Maláth-liceumot is. Rövid látogatást teszünk benne. A nagy komolyság közepette, amely falait megüli, élő éleveség: ifjúság.

a mi ifjúságunk

vagy harmadfélszáz ifjú. Sokan Hunedoara-Hunyadból, amely régen is mindig a tanulók nagy hányadát adta. Aztán a Bánságból is, meg távolabbról: Pecica-Pécskáról szinte egész „kolónia...” Arrébb meg ékes csarnoka a tudományosságának; A hirneves Batthyaneum, az Egyházmegyei könyvtár és egyházmegyei muzeum a maga csodás értékeivel. Aztán a többi intézmény, s a püspöki palota — régi fejedelmi lak egy része — ma pedig lelki és szellemi központ. És végül az ősi székesegyház. Megindult lélekkel állunk meg előtte.

Komor és mégis fehér falait szentek kezei rakták egybe, az ősi egyházmegye óskorában. És mások is részt kértek az alkotásból: ezt mutatják a későbbi toldások.

Már vissza kell indulnunk. Csak egy utunk van még. A püspöki palotán át a püspöki kertbe jutunk.

Mindha völgyből domboldalra kapaszkodnánk. A domb lábánál a palota s ugy haladunk fel a kerti utakon. Lenn három terebélyes platánfa. Feljebb mus-

káthi és más virágok. Fehér padok és kerek fehérasztal pirosra festett lábakkal. Amarra üveges kertiház.

Ez a kedvec tartózkodási helye

Márton Áronnak, Erdély katolikus egyházfejedelmének. De nemcsak pihenésre jó ide a püspöki palota méteres falai közül Márton Áron püspök, itt, a kerti padon, az Isten szabad ege alatt dolgozik. Itt fogad vendégeket és hivatalos jelentéseket. Sasogó jombok, nyíló virágok között, itt van a fópásztor — dolgozószobája. Tágas, nem nyugózi le a szellemet semmi, szabadon felér ez a dolgozószoba a kék égbolttig...

És há belekap a szél az iratokba, vagy esőre fordul: a püspök akkor is kinn marad a kertben. A kerti pavilonban folytatja a munkát. Ennek üvegfalán át is odalátni lombhoz, virághoz...

A kert felső peremén, a domb tetején sűrű orgonabokrok. Amikor e bokrok közé lépünk, meglepetve látjuk: a magasba nyuló várfal meredek tetején állunk. A püspöki kert: vársánc, amelyet kívülről a vár fala burkol.

Az albailiai-gyulafehérvári vár egyik sarokbástyája, csillagsarka ez a kedves kert, ahol az alkotó munka szent ihlettségében dolgozik Áron püspök.

Schiff Béla

NE DOBD EL
a **DÉLI HIRLAP**-ot.
ADD ODA
másnak is, amikor magad már elolvastad

Gyermekeknek magyar népmesét!
VITA ZSIGMOND magyar népmese gyűjteménye
A VAK KIRÁLY
Ára 200 lej
Arusítja: Aiud-Nagyenyeden: Bethlen-szövetkezet.
Aradon: Havi Szemle szerkesztősége.

Gábor cigány

Ez a Gábor a mi öreg cigányunk, egy hozzáértő a városban, akár a kopott várfalak. Benne van ő is az emlékek között, ott sántikál a gondolatok nyomában, amikor a városunkról indul el a beszéd.

Apró kérdésekkel rohamozom meg. Néha hallgat vagy értelmetlenül felcél, egyes szavakat, amelyek fontosak lehetnek neki, kétszer is megismétel. Így tudom meg, hogy itt született Aiud-Nagyenyeden, itt nőtt fel, a megye határán túl nem járt, katonának sem vették el a vonaton csak kétszer ült életében. Mindenkit ismer és ő is ismerik és szeretik az itteni emberek. Még ebből az ismeretéből is szeretetből.

És beszél az öreg Gábor a régi világról, a boldog évekről, amikor fehér, ropogós cipőt reggelizett, amit többnyire ingyen mártottak meg neki; a zsírban a pecsenyés kofák, diákok tréfálkoztak vele naphosszat, keveset kellett dolgozni, amennyi pénzt meg mindig adott az Isten, amennyi dohányra, egy kis italra, meg egyébre kellett.

Diünyögve, hadarva mondja a szavakat magyarul, románul, meg cigányul össze-vissza, ahogy éppen az eszébe jutnak. És én elhiszem ennek az ócska holdusnak, hogy szépek lehettek azok a régi évek ott a hurubák között.

Most azonban öregesen kuporog a lépcsőn, úgy, ahogyan csak az öreg cigányok tudnak összehuzoszkodni, görbén botja sárga és messze virít a sok tarka folt közül, amikből össze van takolva az egész ember. Figyelem az arcom és amin elkalandozok a bukdácsoló szavak mögött, szelíd békeévet látok, amikor még az időjárás is rendezőbb volt, március közepén már kis kabátban jártunk az utcán és júniusban pontosan megerkezett a nyár.

Abesszin kezei vannak. Az ujak meglepően szabályosak, erős, ovális körmökkel, amelyek alatt, ha nem tévedek, ott van még a tavalyi piszok. A szakállja egészen szürke, a bajusza pergelt, különösen a szája körül, ahol igen megfogta a dohány. Bagólevet látok a lábai előtt, s a tarisznya a nyakában akkora mint egy zsák. A haja érthetetlenül fekete és sűrű, mintha nem lenne az övé. Sokogy sem talál a savó szemekhez és a sárga, ráncos archoz.

A beszéd lassan fog és fakul, végül kurtá szavakká zsugorodik, amelyek döcögve követik egymást, egyre több panasszal és egyre üresebben. Itt vagyunk újra a mai nehézkes, nyavalygó világban. Szérbentek az összetétel, régi jökevény esztendők, a napok is árnyékosabbak lettek az öreg cigány felett. Csuládjá kihalt mellőle s most egyedül él ebben a hurubában, amely vénül és romlik vele együtt s amelynek a színe sem olyan kék már, mint volt valamikor, kitörve az ablak, a nyílás úgy-ahogy bedugva egy ronggyal, hogy télen a szél ne hajtsa ki azt a kevés meleget, amely savanyu a füsttől és erőteljén bujdosol a falak között s az agynak veteti szalma körül a földön. Feketé az éjszakák, a lámpa is elhört, esténként egy kis ág-bog kerül a tűzre, amitől némileg megvilágosodnak a falak.

Bucsut veszek a megbolygatott évektől, amelyeket a ceruzám melengett fel valamivel szívesebbre és barátságosabbra. Elköszönök az öreg cigánytól, akút megszívott az idő és az eső is oly sokat verhetett. Külsőleg nem sokat változott, ilyenek ismerik már évek óta az utcák, a házak, a benne élő emberek, a cselédek és az ugató kutyák, akik eleget bosszankodnak rajta, mikor kéregetve becsöngtetik a kapukon. Csak a vonala lett hajlottabb, meggömbültek a csontok, a járása csoszogóbb, már nem igen váltogatja a kilincseket, csak ül megszokott helyén a hidnak, szerényen nyugtatva kezét a kopogó lépések elé és diünyögve köszöni meg a pénzt — ahogy mondani szokta — „szegin Gábor” ha adnak neki.

D. VASS ALBERT

Oktober 13, szerda
R. kat.: Ede
Protest: Kálmán
Ort.: Agatonika

apokte: 6 ó 14 p.
lapny.: 17 ó. 18 p.
vaphossz: 11 ó 12 p.
felihold: 14 ó 23 p.

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-i-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Brătianu 3. Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhöz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

— Neagu pénzügyminiszter látogatása a legfelső számvevőszéken (București). Neagu Alexandru pénzügyminiszter — mint a Rador jelenti — látogatást tett a legfelső számvevőszéken. A pénzügyminisztert a számvevőszék együttes ünnepi ülésén üdvözölte.

— Október 20-ig hosszabbították meg a zónalátmozgást. A timișoara-i-temesvári parancsnokság közli, hogy a személyazonossági igazolványoknak a katonai övezetben való lakhatási látmozgásának időpontját október 20-ig meghosszabbították. Ez után időpont után már nem adnak látmozgást.

— Elkészült a timișoara-i-temesvári prefektúra új palotája. Timiș-Temes megye prefektusi hivatalának a Regina Maria-uton épült új hatalmas palotája teljesen elkészült és már csak a berendezés kisebb munkálatai fojnyak. A hivatal november 1-én költözik át új helyiségébe.

— Olasz nyelvtanfolyam Aradon. (Arad). Az aradi Olasz Kulturintézet október 18-án kezdi meg az ideai olasz nyelvtanfolyamát. Az érdeklődők felvilágosításért a Moise Nicoara fiúceum titkárságához fordulhatnak, délután fél 6 és 7 óra között.

— Elítélt áluságiró. (Arad). Az aradi törvényszék Maghiar Valer aradi 25 éves fiatalembert egy hónapra fogházra ítélte, mert hónapokkal ezelőtt újságírónak adta ki magát és előfizetési díjakat gyűjtött egy román lap nevében. Maghiar a megye közsegeiben is „újságíróskodott”.

— Az 1924-ben született ifjak jelentkezése. A Timișoara-Temesvár erzsébetvárosi rendőrség felhívja az 1924-ben a kerületben született következő és jelenleg ismeretlen lakhelyű ifjakat jelentkezésre (a neveket a hivatalos közleménynek megfelelően közöljük): Adam Nicoara, Altmann Petru Ștefan, Andre Ștefan, Bida Mihai, Belanca Ioan, Biró Ladislau Anton, Banculescu Eugen, Körös: Petru Gh., Kis Enric Francisc Kovács Ioan, Domli Alexandru, Dör Chilian Claus, Fabian Gabriel, Alex, Fodor Iosif, Fehérvári Francisc, Graubner Alfred Ferdinand, Heim Adam, Hutsch Enric, Hönig Ernest Ludovic, Hatlauer Herbert, Horvát Jakob, Jebelean Iosif, Iancu Livius Romulus, Lovas Mihai, Lichtfusz Iosif, Langmoser Franz Ioan, Müller Francisc, Mecher Nicolae, Mayer Mihai, Maurer Ioan, Moinar Iosif, Olshc Antonie, Pecican Petru, Peter Mihai, Ripel Helmut Iosif, Romanov Vijam Bonaventura, Rotman Curt Frideric, Sebesteny Pavel, Ștefan Georgehe, Silagi Mihai, Spontil Carol Ludovic, Schuch Rudolf, Ștefan Petru, Ștefan Carol Ferdinand, Tot Emeric, Versandan Iosif Antonie, Wagner Alex, Pap Alex Ștefan. A jelentkezés délelőtt 3—1 és délután 5—8 óra között történik.

NEM GYŐZI

Vizetű ur elhivatja háziorvosát. Az egybek között azt rendel, hogy minden étkezés után igyék egy pohár bort, de ne többet.

Egy hét múlva a hívásra ismét elmegy az orvos.

— Nos nem használt az amit rendeltem? kérdi.

— Más a baj — feleli Vizetű — Nem győzöm naponta ezt a sok étkezést.

— Mécș László ezüstmiséje. Mécș László, az ismert papköltő, Királyhelmece premontréi plébánosa október 9-én, szombaton ünnepelte pappaszentelésének huszonötödik évfordulóját. Ezüstmiséjét a királyhelmecei plébánia-templomban mutatta be.

— Idegen állampolgárok ellenőrzése. (București). A belügyminisztérium a munkaügyi minisztériummal való egyetértésben elhatározta, hogy a munkaadó, munkavállaló, vagy foglalkozás nélküli külföldi állampolgárok, akiknek tartózkodási engedélye ez év december 31-én lejár, október 10. és november 10. között nyújtsák be a meghosszabbításhoz szükséges iratokat. Az iratokat a rendőrségen kell benyújtani.

— Német filmszínészno utazott át Aradon. (Arad). A budapesti gyorsvonattal a napokban átutazott Aradon Jenny Gyogo ismert német filmszínészno, aki egy filmjének bucaresti bemutatására érkezett Romániába. Az aradi állomáson nagyszámú közönség várta a filmszínészno, akinek virágcsokrokat nyújtottak át és lefényképezték.

— A timișoara-i-temesvári ügyvédi kamara közleménye. A timișoara-i-temesvári ügyvédi kamara felszólítja tagjait, hogy a törvényes következmények elkerülése végett hátralékos tagdíjukat fizessék ki.

— Tábora utalt tanító. (București). Antonescu Ion tábornagy-államvezetői rendeletére Popa Iordache Putna-megye Paunesti községének tanítóját a hatóságokkal szemben tanúsított tiszteletlen magatartása miatt tábora utalták. (Rador).

— Átvágta a torkát az utcán. Timișoara-Temesvárott, a belvárosi Marasti-terén szombaton reggel egy vidéki ember öngyilkosságot követett el. Hoffmann Mihály, 44 éves giarmatai-temesgyarmati gazdálkodó kiált az ut közepére s ott követte el végzetes tettét. Éles bicskával mindkét karján felvágta az ütőerét, majd átvágta a torkát. Hoffmann Mihály a helyszínen meghalt. A gazdálkodó két bucsulevet hagyott hátra. Az egyikbe 7500 lej és csajádi fényképeket helyezett el. Tettéknek oka családi körülményeiben keresendő.

— Halál a határban. Gataia-Gatalja bányási község határában halva találták Balcu Avram 69 éves gazdálkodót. Balcu a földjén foglalatoskodott, amikor elérte a halál. Megállapították, hogy szívszélhűdés érte.

— Ügyeletes gyógyszerárak, Október 12, kedd: Arad: Danciu (Mihai Viteazul-ter), Strelkovszky (Avram Iancu-ter). — Timișoara-Temesvár: Belváros: Salvator (Regele Ferdinand-ut 3); Gyárváros: Sandovici (Dacilor-utca 10), Erzsébetváros: Sárca (Lahovary-ter), Józsefváros: Pildner-Steinburg (Dragalina-ter 15), Mehala: Corvin Cloșca-utca 18) — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth, — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi.

— Mozik műsora. Október 12, kedd: A r a d: „Fedora” (Amedeo Nazzari, Luise Ferida, Osváldo Valenti), Corso: „A bronz őrszem” (Fosco Giachetti, Doris Duranti), Forum: „Macario a törvényszéken”, Urania: „Terror az árnyékban” (Antonio Centa, Pauja Barbara). — Timișoara-Temesvár: Apollo: „A becsapott leány” (Heji Finkenzeller, Paul Richter, Oscar Sima, Sepp Rist), Capitol: „Fény a ködben” (Fosco Giachetti, Luise Ferida), Corso: „A vörös bilincsek” (Maria Cebotari, George Timica, Carlo Ninchi), Thalia: „Az okos Marianne” (Paula Vessely, Attila Hörbiger, Hermann Thimig).

A légvédelmi intézkedések pontos megtartása

Timișoara-Temesvár. A város légvédelmi parancsnoksága ismételtén felhívja a lakosságot, hogy a légvédelmi intézkedéseket pontosan tartsa meg. A légvédelmi parancsnokság emlékeztet mindenkit az alábbi óvintézkedésekre megtevére: Az elsőtétítést jelkiismeretesen kell elvégezni, minden háztulajdonosnak kötelessége, hogy légvédelmi óvóhelyről gondoskodjék. Ahol erre a pince nem alkalmas, a kertben, vagy az udvaron kell ásni légvédelmi árkokat. Amennyiben az ingatlan területén kívül a szabadban kell ilyen árkokat ásni, be kell jelenteni a városi mérnöki hivatalnak, hogy a helyet az ingatlan közelében kijelölje.

Minden házban létesíteni kell az első segély nyújtására bizottságot, amelyet kötszerrel és gyógyszerrel kell ellátni. A háztulajdonos, vagy az általa megbízott személy köteles ellenőrizni, hogy a lakók a légvédelmi intézkedéseket végrehajtották-e. Minden lakos köteles ellenőrizni a szomszédját vajjon az végrehajtja-e a légvédelmi rendelkezéseket és amennyiben mulasztást lát, jelentenie a kerületi rendőrségen. Minden ház légvédelmi vezetőjének ismernie kell a kerületi segélyhely, a tüzoltóság, a kerületi rendőrség és a mentők telefonszámait, hogy szükség esetén azok azonnai hívhatók legyenek.

A lakosság által használt kézi lámpákat el kell sötétíteni és azokat csak tájékozódásra szabad használni. Aki ezt a rendelkezést nem tartja meg, attól a rendőrség közege a kézi lámpát elkobozzák, az illetők ellen pedig megindítják az eljárást. Mindazok ellen, akik a légvédelmi intézkedéseket megszegik, a törvény értelmében járnak el.

— Az 1926-ban született zsidó ifjak jelentkezése. (București). A nemzetvédelmi minisztérium a nagyvezérkar útján a következőket közli: Az 1926-ban született zsidó ifjak november 1. és 10. között jelentkezni tartoznak az illetékes hadkiegészítő parancsnokságon az összeírási művelet megejtése és a kötelező munkára való sorozasuk végett. A jelentkezésre vigyék magukkal születési bizonyítványukat, személyazonossági igazolványukat és tanulmányi vagy szakmai képesítésükről szóló bizonyítványukat. A jelentkezésről távolmaradókat megbüntetik. (Rador).

— Elfogott börtöndíj. Reinhold Adam vidéki gazdálkodó a timișoara-i-temesvári pályaudvar pénztáránál jegyváltás közben észrevette, hogy a maga mellé helyezett börtöndíj egy férfi ellopja. Lármát csapott és a tolvajt Papat Lazar calugaremi illetőségű notárius munkakerülő személyében sikerült tartóztatni. A börtöndíjait beszállították az ügyészégi fogházba.

Rádió

OKTÓBER 13, SZERDA

București: 6.55 Ebrészto, hírek, reggeli hangverseny, 12.45 Hírek, 13. Bajtársi óra, 13.50 Hírek németül, 14 Hírek. 14.15 Közlemények 14.30 Sebesültek szőrákoztató órája 15.30 Könyvi zene, 15.40 Katonák postája, 16.40 Hírek oroszul 18 Szőrákoztató zene, 18.15 Hírek németül, 18.25 A zene nagymesterei, 18.40 A tánc története, 19.40 Közlemények, 19.45 Hírek, 19.50 Kulturális élet 20.05 Balletzene, 22.40 Rádiógyetem előadása 21 Németország órája 22 Hírek, sport, 22.15 Közlemények, 22.20 Könyvi zene, 23.30 Induló.

Budapest I.: 7.25 Torna, zene, hírek, zene, 9 Hírek németül, románul, szlovákul, ruszinul, szerbül. 9.30 Rádióiskola, 11 Hírek. 11.15 Szőlőzene, 12.15 Enek, 12.40 Előadás, 13.10 Könyvi zene, 13.40 Hírek, 15 Táncegyüttes, 15.30 Hírek, 16 Hanglemezek, 16.40 Előadás, 17.15 Hanglemezek, 17.45 Hírek, 18 Zenekar, 18.35 Versek. 19 Hanglemezek, 19.50 Hírek, 20 Spanyol ének és zene, 20.30 Közvetítés, 20.45 Olasz táncok. 21 Közvetítés, 21.50 Művészlemez. 22.15 Zenekar, 22.25 Operaszíndarab, 22.40 Hírek, sport, 23.40 Operettársulatok 24.45 Hírek

SPORT

Egy perccel befejezés előtt...

PROGRESUL—CHINEZUL-CAMT 2:1 (0:1)

A timisoarai-temesvári kerületi bajnokság során a Chinezul-CAMT a második fordulóban egyik legerősebb ellenfelével került szembe és csak balszerencsésnek köszönheti, hogy a mérkőzés mindkét pontját elvesztette. A Chinezul-CAMT annak ellenére, hogy a mérkőzés nagyobb részében tíz emberrel játszott, igen jól megállta helyét és miután sokáig vezetett, csak egy perccel a befejezés előtt kapta a vereséget jelentő gólt. A Chinezul-CAMT ebben az összefüggésben játszott: Husztig — Kallich, Androvits — Wittrich, Bozgan, Bán — Lippai, Kozsán, Széles, Bozsédár, Brandescu.

A játék 11. percében Bán leadásából Széles a Chinezul-CAMT-nak szerezte meg a vezetést. Szünet után a 6. percben az addig tíz emberrel játszó Chinezul-CAMT Brandescuval kiegészült. A 12. percben Benáth lövése nyomán a sáros labda Husztig kezeiből a hálóba csuszott és ezzel egyenlített a Progresul. A győztes gólt a 44. percben Purice szerezte.

A Háborus-Bajnokságban az Universitatea áll az élen

A Háborus-Bajnokság vasárnapi fordulójában az otthonában játszó sibui-nagyszabeni Universitatea biztos győzel-mével megőrizte vezető helyét, de győ-zött az élcapatok közül a Rapid és az UDR is. A Juventus pontot vitt el Craio-váról. Az eredmények a következők:

Résita-Resicabánya: UDR—Gloria CFR 2:1 (1:0), góllövők: Zsizsik és Köhl, illetve Cucula, Bucuresti: Rapid—Carmen 2:1 (0:0), góllövők: Barátky és Stoia, illetve Bonatiu, Unirea Tricolor—Venus 6:5 (2:3), rendkívül durva mérkőzés, sok góllal. Sibiu-Nagyszabeni: Universitatea—CFR T-Severiu 2:0 (0:0) góllövők: Coracu és Dascalu. Craiova: Juventus—FC Craiova 1:1 (0:0), góllövők: Berbeac, illetve Dunareanu.

A bajnokságban az Universitatea vezet 9 ponttal a Rapid, az FC Craiova és az UDR előtt, melyeknek 7—7 pontjuk van.

Eredmények a Hősök-Kupája első csoportjában

Timisoara-Temesvár: CFR—SSMR 7:0 (5:0), góllövők: Inczedy (2), Pan-tea (2), Bandu (2) és Batrin. A másik mérkőzés, a Ripensia—Vulturii 6:1 (2:0). Brad-Brád: Crişana CFR—Mica 4:2 (2:1).

A német atléták Budapestén

A tizenegy versenyzőből álló német atlétacsoport vasárnap Budapesten a SBTE sporttelepén mérte össze tudását a magyar atlétákkal. A verseny 11 számból állt, melyek közül a németek négyet nyertek meg. A sulyjökésben Bongen az idei legjobb európai teljesí-ményt érte el győztes dobásával. Az eredmények a következők:

100 m: 1. Lehmann (n) 10.8, 2. Pelsőci 10.9, 3. Csepánfalvi 11 mp. 200 m: 1. Pelsőci 21.6, 2. Sonntag (n) 22.1, 3. Bánhalmi 22.3. 400 m: 1. Görkői 49.9, 2. Polgár 50.0, 3. Balogh 50.3, 4. Wieland (n) 800 m: 1. Schjundt (n) 1:54.3 (az idei legjobb német eredmény), 2. Nagy Vince 1:54.4, 3. Almási 1:56.6, 4. Márosi 1:56.7. 1500 m: 1. Hires 3:56.8, 2. Hochgeschurz (n) 3:57.2, 3. Garai 3:58.6. 5000 m: 1. Szilágyi 14:45.0, 2. Németh 14:45.2, 3. Syring (n) 14:45.8. Fávölgrás: 1. Albert (n) 741, 2. Wagemann (n) 715, 3. Kiss 686, (a három legjobb magyar versenyző hiányzott, de Albert elsősegét azok sem tették volna kétségessé). Sulyjökés: 1. Bongen (n) 15.36, 2. Némethvári 14.98, 3. Rákhely 14.75. Gerelyhajítás: 1. Várszegi 63.73, 2. Horváth 63.13, 3. Rákhely 63.08 (a német Schmidt kiesett). Diszkoszvetés: 1. Kulitzky 46.09, 2. Horváth 45.86, 3. Józsa dr. 45.56, 4. Hilbrecht (n) 44.95. Svéd váltó: 1. Magyar A (Csepánfalvi, Pelsőci, Görkői Bánhalmi) 1:57.2, 2. Német csapat (Sonntag, Lehmann, Aj-

bert, Wieland) 1:59.4, 3. Magyar B 2:00.7.

A budapesti viadal után természetesen nagy érdeklődéssel várják Timisoara-Temesvárot is a kiváló német atléta csoportot, amely vasárnap a Banatuj pályáján ritka élvezetet nyújtó verseny keretében küzd majd a legjobb román atlétákkal.

Egy pont előnnyel vezet a NAC

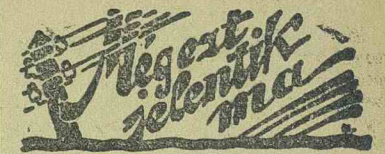
A magyar labdarugó bajnokság vasár-napi fordulójában az otthonukban játszó csapatok szerepeltek sikeresen. A mérkőzéseket összesen mintegy 50.000-en nézték végig. A forduló eredményei: NAC—DVSC 2:0 (1:0), Gamma—Vasas 2:2 (2:0), SalBTC—Ujpest 2:0 (1:0), Csepel—Ujvidék 8:1 (4:0), Ferencváros

—DiMAVAG 1:0 (1:0), KolAC—BSZKRT 3:3 (2:1), SzVSE—Elektromos 3:2 (1:2), Szolnok—Kispest 2:1 (2:1). A bajnokság állása:

1. NAC	6	5	—	1	17:7	10
2. SalBTC	6	4	1	1	16:11	9
3. Gamma	6	3	3	—	13:9	9
4. Kispest	6	4	—	2	21:13	8
5. Ujpest	6	3	1	2	20:9	7
6. SzVSE	6	2	3	1	11:10	7
7. KolAC	6	3	1	2	14:13	7
8. Ferencváros	5	3	—	2	15:9	6
9. Csepel	5	3	—	2	18:12	6
10. Vasas	6	1	3	2	9:12	5

A további sorrend: 11. DVSC 5, 12. Szolnok 4, 13. Ujvidék 4, 14. BSZKRT 3, 15. Elektromos 3, 16. DiMAVAG 1 pont. A Ferencváros és a Csepel egy mér-zéssel kevesebbet játszott, mert egymás elleni játéuk későbbre halasztódott.

A francia atléták Párizsban állottak rajthoz. Az eredmények: 100 m: Valmy 10.9 és 200 m: Valmy 21.9. Valmy a távol-ugrásban is győzött 702 cm-el, 400 m: Gi-rud 49.9. 1000 m: Pujazon 2:28.6. 10.000 m: Lalanne 31:20.7.

A BOLGÁR KÜLÜGYMINISZTER BETEG. (Szófia). A német jávirati iro-da jelenti, hogy Kiroff Száva bolgár kül-ügyminiszter a napokban megbetegedett és orvosi utasítására néhány napig nem hagyhatja el otthonát. Egy másik szó-fiai DNB. jelentés szerint Bászkoif bol-gár földművelésügyi miniszter is gyen-gélkedik. (Rador).

A VÖRÖS KERESZT EMBERMEN-TŐ MŰKÖDESE. (Genf). A Vörös Ke-reszt genfi központja most adta ki jelen-tését, amelyből kitűnik, hogy az egész világról hadifegyverekre és polgári inter-náltakra vonatkozólag összesen 17.5 millió ügyirat van a központ iratcsomói-ban. Érdekes a fényképmásolatok osz-tálya, amely fontos okmányokról 1.8 millió fényképmásolatot tartalmaz. A Vörös Kereszt nemzetközi bizottságának az öt világrészre kiterjedő működése megkívánta, hogy a maga számára kü-lön érintkezési és közlekedési szerveze-tet létesítsen. A genfi központnak Né-metországban, Görögországban és Brit-Idiában működő hivatalos képviselőit a legújabb időben segédképviselek ki-küldésével megerősítették. Az egész vi-lágon a Vörös Kereszt képviselők száma már 96-ra emelkedett. Ezek közül Euró-pára 35, Amerikára 17, Afrikára 20, Ázsiára 19 és Ausztráliára és Óceániára 2 delegátus esik.

HOGYAN PUSZTULT EL A „ROMA” CSAFIAHAJO. (Amszterdam). A Daily Herald című angol lap hadirajbeszámolója részletesen megírja a „Roma” olasz csatahajó pusztulását. A hajó útszélei Cunningham angol tábornagy felhívásá-ra arra törekedett, hogy a csatahajót az angolokhoz kezei juttassák. Német harci repülők azonban észrevették a „Roma” menekülési szándékát és a hajót a nyugt rengeteg megumadták. A „Roma” felitálatlatot kapott, bombákat jero-bonant és darabokra hullt. A hajó sze-mélyzetéből 1400 ember elpusztult, 500 pedig súlyos sérülésekkel menekült meg.

„FINNORSZAGOT A SZOVJETI KARJAIBA AKARJAK KERGETNI”. (Stockholm). A Reuters brit hírügynök-ség pontkai levelezője kijelentette, nem lehet elvárni, hogy Finnország alávesse magát a szövetségesek akaratának, mi-előtt meg nem változik ott alapjában a kormányzat. A britek kísérlete, hogy Finnországra nyomást gyakoroljanak és így kedvezőbb hangulatot teremtsenek a Szovjetunió iránt, Svédországban nagy feltűnést keltett. Ugy vélük, hogy Finn-oroszgot illymódton Szovjetorszozság karjaiba akarják kergetni. A Svenska Dagbladet írja, hogy Otto Kuusinen finn kommunista ismét előtérbe lépett és a moszkvai a Háboru és a munkásosz-tály című lapban két cikket írt, amelyek-ben éles hangon kelt ki Finnország ellen. A Göteborgs Morgenposten felveti a kérdést: „Azt kell ebből következtetni, hogy Moszkva Finnországban csak kommunista kormányt akar elfogadni? Ha valóban csak egy Kuusinen-kormány Finnország számára az egyedüli kivetető ut a háborúból, — folytatja a lap — akkor érthető, hogy a finnek haboznak”.

JAPAN TISZTEKET NEVEL AZ IN-DUS NEMZETI HADSEREGNEF. (Tokió). Shonamból (Szingapur) jelen-tik, hogy az indus hadseregbe egyre újabb önkéntes csoportok kérik felvéte-lüket. Az indus függetlenségi mozga-lom vezére, Subhas Chandra Bose bha-tóan foglalkozik a hadsereg szervezés-ügyével. Malájföldön mindenütt kikép-zőáborokat állítottak fel, sok indus tiszti iskolai növendéket pedig Japánba küldenek s ott részesítik őket teljes kiképzésben. (Domej).

A piaristák kisdiaákja

Írta MÓRA FERENC

Hogy is lett volna az, ha Petőfi Sándor véletlenül elragadja szilaj nádparipája a félegyházi piacon és beleviszi a csordakutba, mint más szögnyi ember gyermekét? Vagy ha az Arany János nevezetű szalonta; kis li-bapásztort csak úgy elviszi a torokgyik, mint más kis parasztyereket? Es mi lett volna, ha a verseli kis sváb fiut nem ide az alföldi városba, a piaristák keze alá adja apja-anya?

Piaristáink régi értesítőiben kétszer is megjeljük Herczeg Ferenc nyomát. Ezek az 1876/77. és 1877/78. tanévekről valók. Akkor volt Herczeg Ferenc negyedik és ötödikes gimnazista diák. Még pedig olyan jó közepes diák, aki mindenből megfelelt, hol jól, hol jelesen. Csak éppen Arányi tanár úrnál nem tudott zsarst kapni.

Arányi tanár ur a latint tanította. még pedig nagyon eredeti módszerrel. Akik a jobb oldalon ültek, azokat kinevezte római-aknak, akik a bal oldalra kerültek, azokat kinevezte karthágóinak. A jobb első pad szélén ült a dux Romanorum, az első emi-nens, a bal első pad szélén a dux Cartha-ginensium, a második emi-nens. Ha aztán a karthágói vezér jobban futja az „ante, apud, ad, adversus” kezdetű verset a latin nyelvtenből, mint a római, akkor ő hureol-kodott át Scipionak a jobb oldalra, Marius pedig minden cökmökostuy átitlt busulni Karthágó romjaira.

Herczeg Ferenc ezekben a kegyetlen pun háborukban állandóan a karthágói oldalon tanызott, ott is csak közlegényi sorban. Sohase vitte feljebb az elégségsenél. a ma-gyar nyelvből azonban jó-ja volt mindkét esztendőben, — minden tantárgyból ugyan-az a kalkulus a negyedik és ötödik osztá-lyban, — hittanból. németből, és történelem-ből pedig jeles-e.

Csak kuriozitásból jegyzem ki ezeket az érdemjegyeket, — következni semmi sem következik belőle. Nem a tantárgyak nevel-nek, hanem a tanárok. Azok so mindig a katedrám, hanem a padok közt, a folyosón, az udvaron.

A Félegyházáról származott Magyar Gábor volt az itteni piaristák igazgatója, a Kalazanci szive szerint való nagy pedagó-gus. Neki is sajátos módszere volt az is-meretek közlésére.

— No, gyerekek, — toppan: egyszer az udvaron a fiúk közé, — hallottátok-e már híret Lavaternek?

Hát hogyné hallották volna. A Bászógból jött gyerekekhez ugyancsak benézett hol az egyiknek, hol a másiknak a fattera. hát azt gondolták.

— Az eszetek tojka, — nevetet: Magyar Gábor, — ez a Lavater nagy német tudós volt. Persze nem bécsi német, hanem sváji

német. Azt állította, hogy ő minden ember-nek a feje állásából, az arcvonásából, meg tudja mondani, miféle ember az illető, be-sületes uton jár-e, vagy pedig akasztófára való. Hát egyszer Nagy Frigyes porosz ki-rály próbára akarta tenni Lavater tudomá-nyát. Köznapi plundrába bujtatta miniszte-reit és bekarokozott közzük az akkor Berlinben időzött Lavaterrel. „No, tudós, itt mutasd meg a tudományod és mond meg nekem, becsületes emberek-e ezek, vagy nem.” Hát odamén a tudós a minisz-terekhez ürgeti-forgatja a nyakukat jobbra-balra, tapogatja a fejük bujtát utóljára kiválaszt közülük egyet és azt mondja a ki-rálynak: „Felség, elég rendes emberek ezek mind, csak ez az egy gézengúz van köz-tük erre nem merném bizni az erszényem-et, mert ez két garashól hármát ellopna!” Nagyot nevetett ezen, Nagy Frigyes, mert ez az egy éppen a pénzügyminisztere volt.

Cserép Sándor piarista is félegyházi ember volt, akár Magyar Gábor. Cserép az ötödikben osztályfőnöke és magyar tanára volt Herczeg Ferencnek. Tőle hallotta Her-czeg az első kritikát a Szép Heléna operett-ről:

— Gyerekek, ezt ne nézzétek mög, mert borzasztó szömérmetlen darab. En már ha-todszor láttam tegnap, de még most is be-lepirultam.

Ezt a szóbelileg hallott bírálatot Herczeg Ferenc ismert író korában is gyakran emle-gette.

Igy tanult Herczeg Ferenc a szegedi piaristáknál. Aztán nemcsak a piaristák iskolájából állt a város. Még akkor megvolt a vár, mely látta egykor a fogó félholdat. Még akkor megvoltak a Tiszára torkoló régi kis utcák, amelyeknek alacsony házai fölött boszorkányok nyikároltak Luca-napián a süvítő téli zimarkóban. Még akkor el lehe-tett vakációs délutánokon szedezni a sza-bályozatlan folyó nádasaiban, melyeket meg-lábolhat egyszer Csanád ur lovasai is. Még abban az időben olyan pogányokat lehetett látni a buzapiacon, mintha csak most jöttek volna Lebédiából, pedig hát csak Arvaházá-ról néztek be egy kicsit a városba.

Azt hiszem, ennek mind része volt benne, hogy a kis verseli fiú, két év mulva már Herczeg Ferencnek hagyta el a várost. Ott még két ember volt akkor eljegyezve az irodalomtörténeti halhatatlansággal. anél-kül, hogy tudott volna róla. Az egyik Milks-záth Kálmán, a heibelyi lap kissé változa-tosan öltözködő riportere, a másik pedig egy Steingasser István nevű fiúcska, aki akkor járta a piaristák első osztályát, és még a hittanból se vitte többre elégségsenél s akiből több Tömörkény István lett.

Apróhirdetések

MALOMKÖVEK készen és rendelkezésre, elsőrendű kivitelben, hámozóköpeny javítása és újraöntése, Gombár József, Arad, Mihai Viteazul-ter. (2903)

ERETTSÉGIZETI, komoly urleányt gyakornoknak alkalmazok. Földes gyógy szertára Arad. (2904)

ELSŐRENDŰ főzőnőt keresek Bucuresti-be, 2 személy részére, nagyon jó fizetéssel. Jelenkezni: Hotel Central Arad, 47. szoba. (2905)

6.5x9 FÉNYKEPEZÉSGÉPET vennék. Cimeket árral kérem Reclamához, Arad, Eminescu-u. 4. (2906)

BORBÉLYSEGÉDET alkalmaz Vidá borbély, a színházépülettel szemben. Arad. (2877)

FORUM -MOZ, Arad. Távb. 20-10. Előadások 3. 5. 7. é. 9. kor.

Ma Ezen a filmen többet kacag min Stan és Branou

Macario a törvényszéken

MINDENEST azonnal alkalmazok. Jager Iodrász, Arad, Fehér Kereszt-szálloda. (2878)

BUTOROZOTTI szoba konyhanaszálatlalt, csak nőnek, kiadó. Ugyanott polya-huzat eladó. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-utca 4. (2879)

FÉNYKEPEZŐSEGÉDET (nőt) az összes ágakban önálló munkacérot, nagy kereseti lehetőséggel, jobb műteremben alkalmazok. Cim Reclamánál Arad, Eminescu-u. 4. (2880)

NAGYOBB kifutófiut, vasalónőt és nagy középiskolát végzett leányt felfogadok. Knapp, Arad, Episcopul Radu-utca 10. (2881)

HARISNYA-szemszedő üzlet, szemszedőgéppel, családi okok miatt eladó. Arad, Cloșca-utca 2, d. u. 4-6-ig. (2882)

NYUGDIJAS, koros férfi keres magános nőnél ellátást. Vagyonomat ráhagyom. Arad, Dr. Ratiu-utca 59. (2883)

KITÜNOEN ismert jól jövedelmező üzlet visszavonulás miatt átadó. Egyedülálló nő is vezetheti. Kevés pénz kell hozzá. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-u. 4. (2884)

ELADÓ sima vasesztergapat, 2 méter 20 cm., minden elfogadható áron. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-utca. 4. (2885)

GYERMEKAGY matraccal, szavatoltan tiszta, majdnem új állapotban lévő eladó Arad, Dna Balasa-utca 210. (2886)

KÉT szekrény eladó. Arad, Regele Ferdinand-körút 63-65. (2887)

ELADÓ, valódi perzsa-galléros városbunda, satten-béléssel, csillárok, Vestakáiyha, redőnyök, vizesap, fiúnak való spencer, nőcipő 35-ös, fekete kezításka, korszerű harnas ablakra való norgójt függöny, ugyanolyan, ebédlőterítovel. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-u. 4. (2888)

ORVOSI rendelőbe asszisztensnőt alkalmazok. Szülésközvetben jártas előnyben. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-u. 4. (2889)

ÜGYES borbélysegédet azonnal alkalmazok. Taseh, fodrász, Arad, Matei Corvin-utca. (2890)

TANULÓNAK jó fiut felfogadok. Botye Joana szabó, Regina Maria-körút 18, II. em. (2891)

CORSO-MOZ Előadások TELEFON 38-95
MÉG MEGNEZHETI, HA TOBBEBEN JÁRTYI VALI!
Vörös bilincsek (Odessa tánokban)
 MARIA CEBOTARI - G. TIMO CARLO NINCHI

EZÜSTRÓKA, nagyon szép, eladó. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu, u. 4. (2892)

HATODIK gimnazista leány vállalja eie-msták, valamint a román, német, francia és angol nyelv tanítását. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-u. 4. (2893)

KEREKPART, férfit és nőt, jóállapotban lévő, vennék. Cimeket Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (2894)

TELJESEN új, szavatoltan tiszta heve-ró eladó Arad, Cetatii-utca 7. (2895)

ELADÓ: használt ebédlőszőnyeg, festmények, 6-személyes finom damaszt kávé-sabrosz asztalkendővel 37-es magas-szaru barna cipő, Arad, Regele Ferdinad-körút 46. szám, földszint, balra. (2896)

KINAI palotakutya, tiszta faj, 7-hetes, eladó. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-u. 4. (2897)

ANGORA nyulak (18 drb.) tizenkettős rekkeszes ketreccel együtt eladó. Arad, Episcopiei-utca 34 (2898)

TANYARA keresek földmives családot, jó fizetést, lakást, tisztességes megél-letést biztosítok. Janker textiles. Arad, Eminescu-utca 7. (2899)

TELJESEN új fekete, férfi-városibun-da, valódi szilgallérral, eladó. Arad, Oituz-utca 103. (2900)

ANGORASZARV és peilerin (nem ballon) eladó. Megtekinthető bántán 4-ig, Timi-șoara II., Octavian Goga-ut 54, villamos megállónál. (8074)

VÁLLALOK mosást, vasalást, takari-ást. Timișoara III., General Mosoiu-utca 19, házmester. (8075)

ŐSZI és télikabát, 9-12 éves fiúnak való, igen jó állapotú, eladó. Timișoara III., Tudor Vladimirescu-sor 8., 2. ajtó. (8076)

MÉLY gyermekkocsi eladó. Timișoara IV., Iancu Vacarescu-utca 19. (8077)

FELFOGADUNK szabót napszámba, állandó munkára, azonnali belépéssel. Dobrota és Kincs, Timișoara II., Kesz-áru-üzlet. (8078)

ELADÓ két üst, szekrény és rádió. Timișoara II., Aurel Cosma-utca 3., 19. ajtó. (8080)

ROYAL-gyártmányu írógép, kitünő ál-lapotú és egy redőnyös amerikai írat-szekrény eladó. Timișoara, távbeszélő 32-64, délután. (4365)

ELADÓ kifogástalan állapotú, fekete csikóbunda, magas termetre való és 3-4 éves gyermeknek való mackó-puha, svéd kötéssel. Megtekinthető délelőtt 8-1-ig, Timișoara III., Treboniu Laurean-utca 5., I. emelet. (7952)

U N I A Filmszínház Arad Távbeszélő 12-32.
 Ma nagy matiné olcsó árakkal. ANTONIO CENTA
Terror az árnyékban
 Szerdán: Camila Horn, Gustav Grünogens hatalmas zené-filmje
FRIEDEMANN BACH

TARSULNEK vagy átvennék egy vagy két milióval vállalatot. Írásbeli ajánlatot Koscher-féle dohánnyitőszébe, Timișoara 3 August-u, 23 alá kérek. (2901)

FELHIVÁS. A közönség szives tudomá-sára ad-m, hogy a Marasesti-utca 65. szám alatt darálómalmot Lascu Gábortól ismét visszavettem. Kérem a közönség szives támogatását. Özv. Kiss Lajosné. Arad. (2902)

HÁZVEZETŐNŐI állást keresek jobb származású asszony egyedülálló személynél, Timișoara II., Albinelor-utca 3. (8069)

BŐR-klub-butorzat (két zsölye és nagy kanapé), nagyon szép, jótányosan el-adó. Timișoara, távbeszélő 32-64, délu-tán. (4366)

KELETI, összekötő perzsa-szőnyeg el-adó. Megtekinthető 10-11-ig, Timișoara I., Eugen de Savoya-u. 13, 11. ajtó. (8018)

FELFOGADOK 50 éven felüli bejáró-nőt egész napra, október 15-re, 2 személyhez. Jelenkezni délelőtt 8-1-ig, Timișoara III., Treboniu Laurean-utca, 5. szám, I. em. (7953)

ARO-mozi, Arad Távbeszélő 24-45
 Előadások 3. 5. 7. és 9 órákor
 Ma, az évad legnagyobb filmje, pazar kiállítás, amely teljülmulia a „Két árva-t”
FEDORA
 Amedeo Nazzari, Luisa Ferida és Osvalda Valentin.

URI család elfogad díjtalan megőrzésre félháló berendezést. Timișoara, távbe-szélő szivességből 15-63. (8070)

IDŐSEBB bejárónőt, megbízhatót, reg-geli 2-3 órai munkára felfogadnak két személy mellé. Timișoara III., Mihai Vi-teazul-körút 7, legfelső esengő. (8071)

REGI hegedűk (feles és egész), művészi olajfestmények két pár 35-ös számú, fiúnak való félcipő, 41-es férfibakancs és nagy mosóteknő eladó. Timișoara V., Horia-utca 68. (8072)

ELADÓ 12-14 éves fiu részére való, kifogástalan állapotban, sötétkékszi-nű szövetruha Érdeklődni: Timișoara III., Coroanc de otel-utca 16., 2. ajtó. (8073)

TÖMEGBÉLYEGET, belföldi, európai, valamint tengerenulit, jó áron veszek. Timișoara III., Tolsztoj-u. 5, kétszer kell csengejni. (8058)

HÁROM darab lőszőr-matracc eladó. Ti-mișoara III., Feldioara-utca 9., 1. ajtó. (6611)

IZLISES, tiszta gyapju, elsőrendű he-lyen készült női szövetruhák, angol szö-vet-koszjum, szoknyák eladók. Timișoara, III., Meșianu-utca 6., I. 3. (8050)

ELADÓ két, jó állapotban levő, fekete férfi-télikabát és egy ovális szalonas-tal. Timișoara IV., Carol-körút, 46., 5. ajtó. (8051)

CORSO-MOZI, Arad TELEFON 23-14
 Előadások 3. 5. 7. és 9 órákor
 Ma, ismét egy hatalmas film telítve kelet misztikumával és izgalmival.
A bronz őrszem
 Fo-co Gi-chetti, Dorris Duranti alakjával. Előadások 3. 5. 7. 9-ko

KIFOGÁSTALAN minden es szobalány állást keres. Timișoara II., Dacilor-utca 3, házmesternél. (8052)

SZUPER-rádió, 4 plusz 1, eladó. Timi-șoara V., Prota Craiciquescu-utca 23. (8353)

FELFOGADOK asztalos-segédkeket, 30 lejes órábérrel. Timișoara II., 3 August-utca 27. (8054)

DIESEL-MOTOR, 105 P. S., lassu jára-tu, kompresszor nélküli, csaknem új, el-adó. Fratii Friedrich S. A., Timișoara. (8055)

ESZTERGAPAD, használt, közepes nagyságu, eladó. Fratii Friedrich, S. A., Timișoara. (8056)

ASZTALOSOKAT felfogadunk. Fratii Friedrich S. A. Timișoara (8057)

MESTERHEGEDŰ alkalmi áron eladó. Timișoara I., Calea Bogdaneștilor 19., távbeszélő 32-64. (4367)

KIFOGÁSTALAN főzőnő, éves bizonyít-vánnyal, bejárónői állást keres, szoba-lány mellett. Cim a timișoarai kiadóban. (805)

SZABOMESTERT, készáru- és mérték utáni munkára (otthoni munka), felfo-gadok. A legnagyobb árat fizetem. Cim FREGOLI Fuchs Sándor, Timi-șoara, a Mária-szoborral szemben. (8060)

FIATAL minden es állást keres. Timi-șoara II., Vlahuta-utca 6. (8061)

ELSŐRANGU női ruha-varrónő (Bju-cu-reștiből jött) házakhoz ajánlkozik. Lap-hívásra megy. Cim a timișoarai kiadó-ban. (8062)

ELADÓ konyhaszekrény. Timișoara II., Ronasterii-utca 20. (8063)

ELADÓ világosszi-nű két szekrény, két éjjeliszekrény és egy tükör, 25.000 lei-ért. Timișoara III., Medea-utca 3, Rapid-pályai megállónál. (8065)

ELADÓ az Erzsébetvárosban két-szobás családi ház, alapinczeve, osztható telek-kei, Clui-utcai mellálló mellett. Érdeklődni: Timișoara III., 1 Decembrie-utca 43. szám. (8066)

NYUGDIJAS tisztviselő, kedvezmé-nyes utazással, megfelelő alkalmazást keres. Ajánlatokat „Nyugdijas” jelisére kér a timișoarai kiadóba. (8067)

AFOLÓNÓ, melegszi-vű, azonnala állást keres. Korber Lori, Timișoara II., Albi-nelor-utca 3. (8068)

KERESEK különbejáratu butorozott szo-bát, firdőszoba-haszánalattal, esetleg teljei ellátással. Ajánlatokat „Csendes környezet” jeligére a timișoarai kiadóba kérek. (6000)

METBIZHATÓ szobalányt, jó fizetéssel, azonnal felfogadunk. Timișoara I., Dia-conovici Loga-körút 34. (7969)

ALLANDÓ alkalmazásra felfogadok mi-nde nesőt. Jelenkezni: Laub Péter ruhaüz-letében, Timișoara IV., Fröbl-utca 47. sz. (8044)

FELFOGADOK november 1-re rüdes meg-bizható minden es szakácsnőt. Cim: Farma-cia Bozovici, jud, Caras. (4362)

COLUMBIA-patefon, valamint 34-es számu, barna gyermekcipő eladó. Timișoara, III., Putna-utca, 12. (5347)

GYERMEKKOCSI, világosszi-nű, redőnyös, keveset használt gumikkal, olcsón eladó. Ti-mișoara, IV., Fröbl-utca, 36., II., 25. (4368)

GYÖNYÖRŰ, régimivű butorok, nemes porcelán-készletek, régi képek, szőnyegek, órák lámpák nagy választékban kaphatók. Hasonló tárgyakat veszünk készpénzre és bizományba „Interior”, Timișoara I., Regele Ferdinand-körút 8, az udvarban. (4363)

ELADÓ: barokk ebédlő, könyvszekrény, íróasztal, fényezett ágy, szabályozó munka-lámpa, zongora-hangjegyek fekete lovag-lónadrág, 42-es barna félcipő Timișoara IV., Tudor Vladimirescu-sor 21, szám. (8002)